

NOTA

Staatsbladsstraat 8
B - 1000 Brussel
T +32 (0)2 227 54 70
F +32 (0)2 227 54 79
info@advocaat.be

Wetsontwerp houdende diverse tijdelijke en structurele bepalingen inzake justitie in het kader van de strijd tegen de verspreiding van het coronavirus COVID-19 (55-1668/001)

Brussel, 30 november 2020

1. Voorafgaande opmerkingen

Op verzoek van het kabinet van de minister van Justitie heeft de Orde van Vlaamse Balies (OVB) een advies geschreven bij het voorontwerp van wet houdende diverse tijdelijke en structurele bepalingen inzake justitie in het kader van de strijd tegen de verspreiding van het coronavirus COVID-19.

De OVB reageert tevreden met verschillende aanpassingen die zijn doorgevoerd aan het wetsontwerp dat momenteel voor de Kamercommissie Justitie ligt (55-1668/001). Desalniettemin zijn er verschillende punten die verdienen om (nogmaals) onder de aandacht gebracht te worden, in het bijzonder met betrekking tot hoofdstukken 12 t/m 14.

2. Hoofdstuk 5 - Wijzigingen van de wet van 10 april 2014 tot wijziging van verschillende bepalingen met het oog op de oprichting van een nationaal register voor gerechtsdeskundigen en tot oprichting van een nationaal register voor beëdigd vertalers, tolken en vertalers-tolken

Op dit vlak verwijst de OVB naar haar Memorandum 2020. Hierin werd gevraagd, om redenen van uniformiteit, openbaarheid en rechtszekerheid, dat een register van gerechtsdeskundigen zou worden ontwikkeld dat voor iedereen toegankelijk is (en niet uitsluitend voor magistraten), zoals dit reeds wordt beloofd op de website van de FOD Justitie, alsook dat dit register de nodige gegevens bevat die een kwaliteitscontrole toelaten van de gerechtsdeskundigen. In dit licht verzoekt de OVB dat ook werk wordt gemaakt van de normen en opleidingen voor gerechtsdeskundigen, zodat er uniforme kwaliteitseisen gelden.

3. Hoofdstukken 7 en 9 - Aanpassingen aangaande het authentiek testament en de procedure van vereffening-verdeling

De OVB dringt erop aan dat er een diepgaander debat gevoerd wordt als de tijdelijke wijzigingen definitief zouden worden in het kader van een modernisering en verdere informatisering van het notariaat.

4. Hoofdstuk 12 - Bepaling betreffende het Wetboek van Strafvordering inzake de behandeling van de hogere beroepen voor de kamer van inbeschuldigingstelling

In afwijking van de artikelen 21*bis*, §§ 7 en 8, 28*sexies*, § 4, 28*octies*, § 4, 28*novies*, § 7, 61*ter*, §§ 5 en 6, 61*quater*, §§ 5 en 6, 61*quinquies*, §§ 4 en 5, en 61*sexies*, § 4, van het Wetboek van Strafvordering, kan de kamer van inbeschuldigingstelling tot en met 31 maart 2021, de zaak die voor haar is aangebracht, schriftelijk behandelen.

De OVB is geen voorstander van de afwijking van de mogelijkheid om gehoord te worden bij de behandeling van de hogere beroepen voor de kamer van Inbeschuldigingstelling. Zij vraagt zich ook af waarom de schriftelijke behandeling in burgerlijke procedures (terecht) uit het wetsontwerp is verwijderd (hoofdstuk 27 voorontwerp), terwijl hoofdstuk 12 integraal is behouden.

Indien de schriftelijke behandeling voor de gevallen bedoeld in hoofdstuk 12 toch zou worden bestendigd, dringt de OVB erop aan dat de advocaat en zijn cliënt daarvoor ten minste hun toestemming moeten geven.

5. Hoofdstuk 13 en 14 - Wet van 17 mei 2006 betreffende de externe rechtspositie van veroordeelden en wet van 5 mei 2014 betreffende de internering

De OVB merkt tevreden op dat de mogelijkheid tot videoconferentie voor de gevallen vermeld in artikel 3, §3 van de wet externe rechtspositie en artikel 4, §3 van de interneringswet, uit het wetsontwerp is verwijderd.

Zij moet helaas vaststellen dat met het alternatief zoals momenteel voorgesteld in het wetsontwerp, een stap achteruit wordt gezet. Behoudens andersluidende gemotiveerde beslissing, zal de strafuitvoeringsrechter/de rechter voor de bescherming van de maatschappij tot 31 maart 2021 immers enkel nog de raadsman van de verzoeker horen. De OVB meent dat de betrokkene het recht heeft om de zitting bij te kunnen wonen en er werkelijk deel aan te kunnen nemen. Hij kan niet worden gedwongen om enkel door zijn advocaat vertegenwoordigd te worden. Bovendien bestaat de mogelijkheid dat de betrokkene zichzelf wil verdedigen, zonder bijstand van een advocaat.

In haar advies bij het voorontwerp waarschuwde de OVB al voor het scenario waarin de cliënt en zijn advocaat niet zouden instemmen met de videoconferentie. De gedetineerde zou dan enkel vertegenwoordigd worden door de advocaat. Dat problematische scenario zou nu dus de regel worden.

6. Hoofdstuk 16 - Verlenging van de wettiging van de tijdelijke maatregelen betreffende de neerlegging van verzoekschriften

De OVB is verheugd dat rekening werd gehouden met haar wens om de mogelijkheid om elke akte van rechtsingang of van voorziening en elk verzoekschrift of verzoek aan de rechter, en de bijlagen daarvan, bij de griffie van een gerecht neer te leggen via DPA-/e-Deposit, zoals voorzien in artikel 4, lid 1, 2° van de wet van 20 mei 2020 houdende diverse bepalingen inzake justitie in het kader van de strijd tegen de verspreiding van het coronavirus COVID-19, tijdelijk te verlengen.

De OVB suggereert evenwel de regeling van artikel 4, lid 1, 2° op termijn permanent te verankeren in het KB van 16 juni 2016 betreffende elektronische communicatie overeenkomstig artikel 32*ter* van het Gerechtelijk Wetboek.

7. Hoofdstuk 21 – Maatregelen ter ondersteuning van de bestrijding van de sanitaire crisis in de gevangenissen

Op basis van artikel 54 van het wetsontwerp zal de uitvoering van de beslissingen tot toekenning van een uitgaansvergunning, penitentiair verlof of beperkte detentie, worden opgeschort om te vermijden dat de besmetting de gevangenis binnendringt.

Enerzijds reageert de OVB tevreden dat er thans ten minste een wettelijke grondslag met retroactieve werking wordt voorgesteld waarop de opschorting gebaseerd zal kunnen worden. In zijn coronainstructies heeft het Directoraat-generaal EPI namelijk al op 3 november 2020 beslist dat een dergelijke maatregel zou worden toegepast. De uitvoering daarvan was tot nog toe *contra legem*, wat bij deze zou worden geredieerd.

Anderzijds dringt de OVB echter aan op voorzichtigheid. Vanuit een mensenrechtelijke benadering is de opschorting van reeds toegestane gunstmaatregelen erg ingrijpend. Hoewel de OVB de legitieme doelstelling van de maatregel erkent, is er nood aan niet enkel een realistische maar ook een humane invulling van de opschorting van de uitgaansvergunning en het penitentiair verlof, die rekening houdt met de concrete situatie op sanitair vlak en met de persoonlijke toestand van de veroordeelde persoon. In dat opzicht is de OVB geen voorstander dat dringende en humanitaire omstandigheden louter als uitzondering worden omschreven die een afwijking van de opschorting door de directeur zouden kunnen rechtvaardigen. Deze omstandigheden zouden steeds moeten worden overwogen.

8. Hoofdstuk 23 - Tijdelijke opschorting ten voordele van ondernemingen die onder de toepassing vallen van het ministerieel besluit van 1 november 2020 houdende wijziging van het ministerieel besluit van 28 oktober 2020 houdende dringende maatregelen om de verspreiding van het coronavirus COVID-19 te beperken van uitvoeringsmaatregelen en andere maatregelen

De OVB meent dat het past te verduidelijken om welke wanbetaling het gaat. Vermoedelijk beoogt de wetgever uitsluitend wanbetalingen ten gevolge van de COVID-19 crisis en dus niet alle wanbetalingen. Uit de huidige redactie van de tekst blijkt dit evenwel niet, zodat zelfs wanbetalingen van voor de COVID-19 crisis zouden verhinderen dat eenzijdig of gerechtelijk een overeenkomst wordt opgezegd. De OVB durft te suggereren dat dit mogelijks niet de rechtsgevolgen zijn die de wetgever voor ogen heeft.

9. Hoofdstuk 24 – Tijdelijke inperking van bepaalde beslagen tegen particulieren

Artikel 86, 3° van het voorontwerp van wet bevat een opschorting van elke mogelijkheid van bewarend derdenbeslag dat de betaling van een geldsom tot voorwerp. De OVB merkt op dat in de memorie van toelichting wordt gesproken over “bewarend beslag onder derden (loonbeslag)”, maar de wettekst zelf heeft het niet over loonbeslag.

Indien men de maatregel zou beperken tot loonbeslag tot maximaal een bepaald bedrag van het loon, om de minder begoede schuldenaar in bescherming te nemen, is dat in de gegeven crisissituaties begrijpelijk. Thans is de maatregel echter te algemeen geformuleerd. Een vermogende debiteur, die geen eigenaar is van vastgoed of andere bekende roerende goederen in België, maar wel bankrekeningen of andere schuldvorderingen heeft, krijgt zo, dankzij de coronacrisis, een prachtige gelegenheid om zich onvermogen te maken voor zijn *bonafide* schuldeisers. Dat kan toch niet de bedoeling zijn.

10. Hoofdstuk 25 - Inwerkingtreding

Inzake de inwerkingtreding van de bepalingen en de duurtijd ervan, bepaalt artikel 89 dat de Koning de datum kan aanpassen waarop sommige van die maatregelen eindigen, *i.e.* 31 maart 2021, teneinde rekening te houden met de duurtijd van de maatregelen genomen met het oog op de strijd tegen de COVID-19-pandemie.

In de memorie van toelichting is dienaangaande alleen sprake van een vervroeging van de einddatum, maar niet van een verlenging. De OVB meent dat een en ander best kan worden verduidelijkt in de memorie van toelichting. De huidige redactie van artikel 89 verzet zich immers niet tegen een verlenging van de einddatum.

De Orde van Vlaamse Balies dankt u ten zeerste voor de aandacht die u aan het bovenstaande zal willen schenken en houdt zich ter beschikking voor alle vragen die u mocht hebben.

Peter Callens
Voorzitter OVB

